

Привремени органи градова и општина

Поштовани председници и чланови привремених органа града Београда, градова и општина,

Обраћамо вам се као организација која од 2002. прати јавност рада органа градова и општина, предлаже решења за њено унапређење и промовише примере добре праксе, а од 2015. објављује и годишњи Индекс транспарентности локалне власти¹ које се једним делом односи на јавност рада скупштина и већа градова и општина.

Чланом 86. Закона о локалној самоуправи² прописано је да Влада, на предлог Министарства, доноси одлуку о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе и да образује „привремени орган јединице локалне самоуправе“ (став 5). У члану 87. став 1. прописано је да привремени орган „обавља текуће и неодложне послове из надлежности скупштине и извршних органа јединице локалне самоуправе“.

Јавност рада Ваших скупштина, већа и градоначелника/председника општина уређена је важећим статутима локалних самоуправа, пословницима скупштине и већа, или другим одговарајућим посебним актима.

Нажалост, Закон не уређује детаљно нити довољно прецизно начин рада привременог органа. Типично, у одлукама о образовању привременог органа, које доноси Влада Републике Србије, под тачком 7. стоји да „Привремени орган доноси Пословник Привременог органа, који уређује организацију и начин рада“.

Имајући у виду чињеницу да Привремени орган обавља послове из надлежности Скупштине, Већа и Градоначелника / председника општине, Транспарентност Србија сматра да ниво јавности Привременог органа **не може бити мањи од нивоа јавности рада скупштина и већа Ваших градова и општина**. Другим речима, када Привремени орган одлучује о питањима из надлежности скупштине града / општине, седнице би морале да буду отворене за јавност, изузев када постоје разлози за одређивање поверљивости. Када Привремени орган одлучује о питањима из надлежности извршних органа Града или Општине, онда би ниво јавности требало да буде најмање онакав какав се предвиђа одредбама пословника градског / општинског већа. Та и сва друга питања која се тичу јавности рада могу се уредити и Пословником Привременог органа, њиховим изричитим прописивањем или прописивањем тзв. упућујуће норме на одговарајуће чланове статута, пословника скупштине и већа или другог одговарајућег акта јединице локалне самоуправе.

¹ <https://www.transparentnost.org.rs/sr/istraivanja-o-korupciji/lti>

² https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_lokalnoj_samoupravi.html

У сваком случају, препоручујемо да се све одлуке које буде донео Привремени орган, као и пратећи материјали (предлог одлуке са образложењем, записници) објављују не само у службеним гласилима јединица локалних самоуправа, већ без одлагања, тј. истог дана и на интернет презентацији јединице локалне самоуправе. То би се могло учинити у оквиру посебне секције на интернет презентацији тзв. банер посвећен само и искључиво раду Привременог органа (пожељно) или у оквиру секција које су посвећене раду скупштине и већа, уз назнаку да је одлуку донео Привремени орган.

Будући да се у пракси могу јавити многе дилеме у вези са питањем да ли Привремени орган може одлучивати о неком питању, скрећемо пажњу да би пре разматрања и доношења одлука требало да утврдите да ли је реч о обављању **текућих и неодложних послова**.

Закон о локалној самоуправи није прецизно уредио шта ће се све сматрати текућим, а шта неодложним пословима. Стога предлагемо да **адекватно образложите сваку одлуку коју Привремени орган донесе**. То образложење би требало да садржи не само општи опис разлога за доношење одлуке, већ и **опис разлога због којег се доношење те одлуке уопште не може одложити** до формирања нових органа локалне самоуправе, који ће имати пун легитимитет за доношење одлука, односно аргументе који указују на то да би у случају одлагања доношења одлуке за неколико месеци настала знатна штета по локалну самоуправу, привредне субјекте, грађане или јавни интерес. Таква образложења ће бити од помоћи за случај да нека од одлука Привременог органа буде оспорена пред Уставним судом. О томе шта се (не)може сматрати текућим и неодложним пословима, могу се наћи веома корисна разматрања на основу претходних искустава у сличним приликама³

Најзад, пошто Транспарентност Србија прати активности јавних функционера током изборне кампање, као и појаву „функционерске кампање“⁴, користимо ову прилику да Вам укажемо на следеће:

- Председник и чланови Привременог органа сматрају се јавним функционерима, у смислу Закона о спречавању корупције, Из тога проистиче обавеза да, у законом прописаним роковима, поднесете извештај о имовини и приходима Агенцији за спречавање корупције, као и да се том органу обраћате у случају сумње у сукоб интереса при одлучивању, те да поштујете друге обавезе из тог закона. Неизвршавање ове обавезе представља прекршај из чл. 104 ст. 1 тач. 5) Закона.
- Приликом вршења функције у Привременом органу, треба да водите рачуна о забранама и обавезама које су везане за учешће у политичким активностима. То, између осталог, значи да приликом јавног обраћања, учешћа на скуповима и састанцима и слично, морате недвосмислено да предпочитате саговорницима и јавности

³ <https://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/pod-lupom/568-qtekui-i-neodloni-posloviq-privremenog-organa>, <https://www.danas.rs/dijalog/licni-stavovi/neodlozni-i-tekuci-poslovi/>

⁴ <https://izbori.transparentnost.org.rs/>

да ли наступате испред Привременог органа и у својству његовог председника, односно члана или износите став политичке странке, коалиције или групе грађана која учествује на изборима.

- Да је забрањено да користите јавне ресурсе који вам стоје на располагању за вршење политичких активности (нпр. одлазак службеним аутомобилом на страначке скупове).
- Да би, иако није забрањено актуелним прописима, требало да се уздржите од коришћења јавне функције за обезбеђивање додатне промоције политичког субјекта. Наш предлог је да те врсте активности сведете на оно што је неопходно да се уради током периода изборне кампање. Примера ради, не постоји ни један оправдани разлог због којег би председник и чланови Привременог органа током изборне кампање, уз медијско праћење, обилазили школе, здравствене установе, привредне субјекте, социјално угрожене становнике, градилишта и слично. Ништа од тога не представља обавезу председника и чланова Привременог органа, нити посао који се мора обавити у доба мандата Привременог органа или посао који управо чланови ПО морају да обаве, а с друге стране, такве активности могу да пруже неоправдану предност политичким субјектима из којих долазе председник и чланови ПО.

Транспарентност Србија

Београд, 2.11.2023.